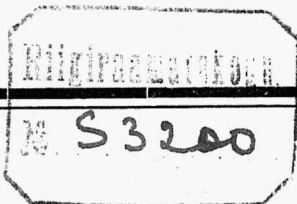

Skautluse õppeväljadelt

Koostanud skm. H. MICHELSON,
Eesti Skaut. Mal. Peastaabiüles abi

Skautluse ülesanne - rahva kasvatus iseloomus

Noorsoo organiseerimine ja organiseeritud noorte sihikindel kasvatamine on teostatav selles ulatuses, kuivõrd on teadlikke, kogenenud noortejuhte.

Tõsiasi on, et tõeline noortejuht vajab peale pedagoogiliste oskuste eeskätt võimeid suurel määral praktiliste ülesannete läbiviimiseks. Noorte juhi kohta üles seatud raudne reegel — „kõike, mida õpetad, pead suutma ise praktiliselt korda saata“ — ühelt poolt. Teisalt võimed laste juhtimise töös noortega n.-õ. sõbra vahekorda, et osata igat noort individuaalselt juhtida tema huvide ja kalduvuste kohaselt. See eeldab juba süsteemikindlat juhtide ettevalmistuse vajadust.

Üldiselt ei olda meil veel noorte juhtide ettevalmistamisele asunud. Seda tõhusamaid algatusi on teinud organisatsioonid iseseisvalt. Ja saavutused ning kogemused, mis üksnes Eesti skautide organisatsioon mõne aasta kestel primitiivsete võimaluste juures on saavutanud, on siiski tulemused, mis on sisulise kasvatustöö kujunemises näidanud suuna süsteemikindlale arenemisteele.

Ja siit edasi, paremate aineliste võimaluste juures ja alalise õppe-iaagri küsimuse lahenemisega saaks loodud pind, mis ei tarvitseks jääda üksnes skautluse ainulaadseks. See leiab kindlasti laiemat kõlapinda kõikjal, kuna juba senini skautluse sisuline külg on seisnud ühegi võistlusteta meil peaaegu ainsana kõiki noorte huvisid haaravas riikliku ja rahvakasvatuse kasvatussüsteemis, mängleva alusel.

Tänu skautluse kogemuste najal kujunenud põhisüsteemile, oleme aastate kestel seda võinud kohandada samm-sammult meie oludele ja

I. üleriigilised skaudi õppejuhtide päevad Tartus 5./6. veebr. 1937. Osavõtjate üldgrupp. Keskel Hamini noorsoo osak. sekretär F. Roose.

noorte isetegevuslikkudele huvidele tõelisel kujul, mille kohta see meie suhtes õiget tunnustust leidnud välismaal. Sagedasti on kuulda võidud heatahtlikke väljendusi skautliku süsteemi tõelise rakendamisviisi kohta Eestis.

Noorusliku energia, noorte kalduvuste ja huvide juhtimisega tubli riigikodaniku ja riigikaitsja kasvatuse sihiga on saavutatud vägagi tähelepanuväärseid tulemusi.

Nii oleme järkjärgult sisse viinud salga töö süsteemi, hiljem kolmikrühmituse töö süsteemi ja praegu on hoogsalt, kuid ettevaatlikus raamistikus kujunemas vanemskautluse haru töömehed. Üleriigilised skaudijuhtide kursused oma kujunemisega kindlustavad kõigele süsteemile pideva järjekindla arengu, süsteemikindla kuju kõigele sellele, mis aja jooksul küll raskustega, kuid selle juures pideva huviga on üles ehitatud ja tahab olla ja tõeliselt on olnud suurel määral suundajaks ja eeskujuks kogu Eesti noorsoo üldarengule.

Nii siis organiseerimise edukaks teostamiseks iga skaudi rühmitus vajab juhina kogemustega noorte juhti, kasvatajat ja sõpra.

Rühmitus on suur pere ühise katuse all, kellel ühine majapidamine, mille eest hoolitsevad sõbrad — rühmituse komitee näol, kuna vaimutoitu ammutab iga noor ise, sest nendes on äratatud teadlik huvi enesekasvatuse vastu. Ja noorte eneste keskelt valitud salgajuht on nende eestkostja, kuna vanemad juhid on virgutavaks, elavaks eeskujuks.

Nii, samm sammult, aastakümnete kestused kogemused on võimaldanud kujundada tänapäeva noorte kasvatuses meetodi ja süsteemi, mis mitte üksnes meil, vaid kogu maailmas on omanud kõige suuremat tähelepanu, nagu seda kinnitas äsja keegi üldtuntud õpetlane.

Nii ei ole usutav, et lähemate aastate kestel võiks kerkida mingi moodsam ja noori haaravam süsteem, mis võidaks nii suurt poolehoidu kui skautlus.

Tõsi, skautlikule töömeetodile võib samastada ka harjutusi ja treeningut aladel, mis skautluse programmis pole lubatavad. Teatud piirideni iga riigi omapärasuse ja rahva eluliste huvide seisukohast on skautlus küllaltki painduv, ütleksin, liigagi painduv. Seda painduvust ei võida kusagil siiski nii kaugele ära kasutada, et katkeksid võimalused rahvuslikuks koostööks sõna laiemas mõttes, nimelt rahvusvahelise sõpruse ja hüveolu pinnal. Sellest seisukohast on peale noorte rahvasteliidu, nagu skautluse kohta ütleb Bii-Pii, ka Rahvasteliit võtnud skautluse oma kõrge kaitse alla.

Nii siis, kõrgete rahvuslike ülesannete täitmises rahva kasvatajana on skautlusel olnud senini tähelepanuvääriv seisukoht Eestis ja seda tähtsamaks kujuneb see tulevikus, seda enam, et juba vabadusvõitluse aegadest on jätnud skaudid Eesti ajalukku oma lehekülje.

Astume edasi, ikka järjekindlalt, kaalukalt, samm sammult, sihikindlat rada!

EESTI SKAUTIDE MALEVA SKAUTLIKU ÕPPETEGEVUSE KORRALDAMISE KAVAD.

AJUTISED JUHISED.
Peastaabi poolt heaks kiidetud.

I.

ÜLERIIGILISED SKAUDIJUHTIDE KURSUSED.

Vastu võetud E. S. M. Peastaabi
koosolekul 09. 12. 1936. a.
Protokoll nr. 192.

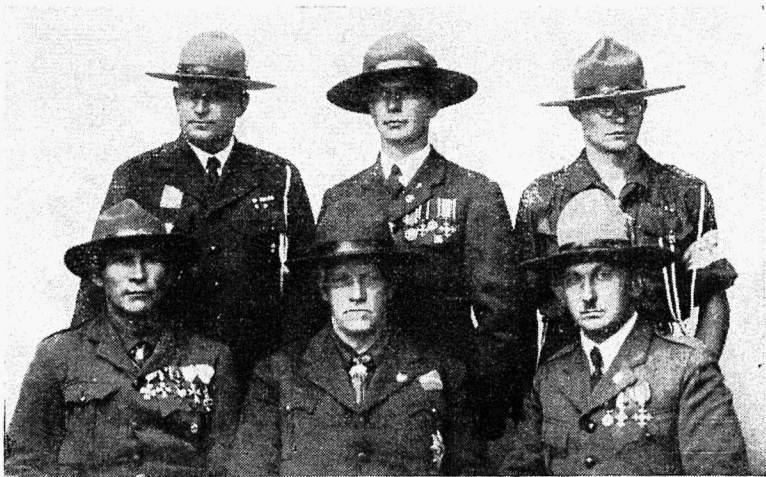
Eesti skaudijuhtide kursused.

1. Eesti skaudijuhtide kursuste eesmärgiks on ette valmistada Eestis teadlikke skaudijuhte lord Baden-Powelli rajatud kasvatussüsteemi põhialustel, kohandatud meie rahvuslikele huvidele. Kasvatades juhte, kes on võimelised ning vastutustundelised rühmituse töö iseseisvaks juhtimiseks.
2. Kursuste korraldajaks on E. S. M. Peastaap. Kursuse juhatus koosneb 5 liikmest, kursuse juhatajast ja 2 juhataja abist ja 2 liikmest, kes määratakse ametisse Peavanema käsukirjaga määramata aja peale.
3. Kursuste kestvus on 1 aasta. Kursuste kava koosneb kolmest osast: 1) teoreetiline, 2) 5-päevane õppelaager, 3) tegelik katseaeg. Õppekavad töötab välja kursuse juhatus ja kinnitab Peastaap. Iga kursuse lõpetamisel esitab Peastaabile aruande.
4. Kursuse juhatusel on õigus juure kutsuda asjatundjaid kursuse tegevuse läbi viimiseks.
5. Kursuse kava ja üksikasjalise eelarve järgneva aasta peale esitab kursuse juhatus iga aasta 1. septembriks Peastaabile.
6. Kursustest osavõtjate vanuse alammääraks on 17 aastat, ülemmäär on piiramatult. On eelistatud malevate poolt korraldatud salgajuhtide kursused või harjutuskoondused lõpetanud skaudid.
7. Kursuste kõigi kolme osa lõpetanuile antakse ESM Peastaabi poolt kursuste juhatuse ettepanekul diplom õigusega kanda vastavat tunnusmärki.
8. Kursuste lõpetanuile on eesõigus edasipääsuks kõrgema skaudijuhtide Gilwell kursustele.

Tallinnas, 31. XII 36. E. Maddisoo,
E. S. M. Peavanema abi (allkiri).

A. Koik, E. S. M. Peast. ülem (allkiri).

Eesti Skautide Maleva Peastaap.

Esireas vasakult: A. Koik — peastaabiülem, N. Kann — vanem, B. Rautsma — välissekretär. Seisavad vasakult: A. Mitt — laekur, H. Michelson — peastabül. abi, W. Suigusaar — end. sisesekretär.

Pildilt puuduvad E. Maddisoo — vanemaabi ja nskm, R. Kärner — sisesekretär.

II.

ÜLERIIGILINE SKAUTIDE ÕPPEJUHTIDE KOGU.

Skautliku õppetegevuse korraldamiseks, reguleerimiseks ja ühtlustamiseks moodustub õppejuhtide kogu, milline koosneb üleriigiliste skaudijuhtide kursuste juhatastest ja malevate õppejuhtidest.

Eriti on õppejuhtide kogu ülesandeks salgajuhtide kursuste korraldamine malevates ja üldiste juhtide õppepäevade korraldamine malevates ja ringkondades.

Samal viisil moodustuvad ka malevate õppejuhtide kogud kohtadel maleva õppejuhiga eesotsas.

Üleriigiline õppejuhtide kogu astub kokku vähemalt kord aastas.

III.

MALEVA JA RINGKONDADE ÕPPEPÄEVAD.

Üldise skautliku kasvatustöö ühtlustamiseks ja reguleerimiseks nii, et see teostuks tõelistel skautlikkudel põhialustel, kohandatult meie rahvuslikkudele huvidele, ja et pakkuda juhiseid ja näpunäiteid skautliku kasvatustöö sisustamiseks ja virgutuseks üleriigilises ulatuses, korraldatakse aeg-ajalt õ p p e p ä e v i.

Õppepäevad jagunevad: a) maleva ulatuses,
b) ringkonna ulatuses.

Maleva sisemiste õppepäevade korraldamine teostub maleva õppejuhi korraldusel, üleriigilise õppejuhtide kogu seisukohtade alustel. Õppepäeva kava tuleb esitada 2 nädalat ette. Soovitav on Peastaabi instruktoriga kohalekutsumine.

Ringkondade õppepäevade korraldamine teostub kord aastas. Peastaabi instruktori juhtimisel vastavate malevate õppejuhtide kaasabil. Lähemad alused ja aja määrab ära üleriigiline õppejuhtide kogu. Ringkondade õppepäevade kestvus on eelistatud 1 päev ja eelmise päeva õhtu. Sobiv aeg märtsi/aprilli kuu.

Õppepäevadest võtavad osa kõik vanemad ja nooremad juhid kohapeal, kusjuures õppepäeva läbiviimine teostub rühma- ja salgatöö süsteemis, õpperühma või rühmituse koosseisu põhimõtteil.

R i n g k o n n a d.

Üleriigilises ulatuses skautliku õppetöö hõlbustamise huvides moodustuvad skautide keskustest tarviduse järele ringkonnad järgmises ulatuses:

- 1) Tapa—Rakvere—Alutaguse—Narva, linnad ja maa.
- 2) Tallinn—Nõmme—Harju—Lääne, linnad ja maa.
- 3) Petseri—Võru—Valga, linnad ja maa.
- 4) Tartu linn ja maa.
- 5) Pärnu linn ja maa.
- 6) Saaremaa.
- 7) Sakala, Paide, Türi, vastavalt linnad ja maa.

M ä r g e: tarvidust mööda võib üleriigil. sk. õppejuhtide kogu ringkondade ulatust muuta ja ümberpaigutusi teha, silmas pidades olukorra soodustuse huvisid.

K a v a s t u s.

Kestvamaid kursusi suuremale hulgale juhtidele, eriti vanematele juhtidele, meie oludes malevates edukalt läbi viia poleks võimalik. Sellest väljudes on õppepäevade moodused meie oludes sobivamad ja nad asendavad seega välismaail skaudijuhtide kohapealseks ettevalmistuseks teotsevaid harjutuskoole (District Training Course).

Kavad, mis ära toodud „Skautlus“ lk. 11—13, sobivad materjalina õppepäevade kavastuseks.

IV.

SALGAJUHTIDE KURSUSED.

Salgajuhtide kursuste eesmärgiks on skautide malevates ette valmistada salgajuhte, kes oleksid võimelised saadud näpunäidete ja kogemuste abil oma salga liikmeid virgutama loovale mänglevale isetegevusele skaudiseaduste alusel.

Salgajuhtide kursustest osavõtjate sobiv vanus on 14—17 aastani.

Salgajuhtide kursusi korraldatakse igas malevas kord aastas maleva õppejuhi korraldusel.

Kursuste tegevus piirdub skaudi ja II järgu skaudi katsete ainetega, mille kaasas käib metoodiline käsitusoskuse ja skautliku kasvatuseteoreetilistes küsimustes süvenemine. On tungivalt soovitatav salgajuhtide kursuste läbiviimine vahelduvas kavastuses rühma- ja salgatöö süsteemis. Vältida tuleb liiga pikki teoreetilisi loenguid, vaid vestlus või loeng olgu osa koonduse kavast, ettekantuna võimalikult näitlikul viisil. Kavade jaotuse mooduseid on antud „Skautlus“ lk. 11—13, mis jaotuse viisilt sobivad ka salgajuhtide kursusteks. Vaata ka „Rühma aasta“ lk. 9.

I üleriigilise skaudijuhtide õppelaagri juhatus:
vasakult — nskm. R. Keres, skm. E. Pavelson, hr. H. Niiler, skm. E. Jõgi,
skm. H. Michelson, skm. R. Tõnuri.

Salgajuhtide kursuste kestvus on minimaalselt üks kuu, s. o. 5 koondust à 2 tundi.

Eelistatud on salgajuhtide kursuste läbiviimine sügisel või talve algul nii, et see pakuks küllaldast materjali talviseks siseperioodi tegevuse ajastuks.

Soovitavaks tuleb pidada õppepäeva korraldamist kõigile juhtidele just salgajuhtide kursuse lõppedes, kuna ringkondade õppepäevad teostuksid märtsi/aprilli kuudel.

SALGAJUHTIDE KURSUSTE KAVA.

Teoreetiline (vahelduvad näitlikud loengud koonduste kestel):

1. „Skautliku kasvatused alused“ —

- a) töötus
- b) skaudiseadused
- d) hüüdsõna „Ole valmis!“
- e) igapäevane heategu
- g) välistegevus
- h) „Skautlus on mäng“
- i) juht tunneb poisse
- j) salgasüsteem
- k) katsed ja erialad.

I õppelaagris „öökullid“.

2. „Organisatsiooni korraldus, struktuur, noorsoo organis. seadused, määrused, kuuluvus jne.“
3. „Salgasüsteem ja rühma tegevus“.
4. „Koonduse kavastus“ („Rühma aasta“ ja „Skautlus“ I vihk).
5. „Salgajuht, tema ülesanded ja kohustused, algaja ettevalmistus töötuseni.“
6. „Salga vaim ja sisemine distsipliin.“
7. „Salga asjaajamine, aruanded.“

Praktiline:

1. Näitlik rühma koondus, salgasüsteemis („Rühma aasta“ lk. 9). Rühma pidulik koondus (Sk. käsirm. lk. 29—30).
2. Näitlik salgakoondus salgajuhi juhtimisel. Arutelu.
3. Sõlmed ja nõõrioste kinnitamine näitlikult ja tegelikult (Meeste rid. lk. 81, Sk. ksrm. lk. 59/61).
4. Mõõtmine:
  - kauguse määramine
  - kõrguse „
  - enesemõõtmise tabel
  - samm
  - orienteerumine, kaart, kompass
  - ilmakaared
  - skitsi valmistamine
5. Signaliseerimine:
  - morse
  - semafor
  - teemärgid
  - vilesignaalid.

6. Jälgimine ülesannetes, luuremäng.
7. Laagrilisi eeluskusi: lõkke valmistamine, keetmine.
8. Mudelite valmistamine, käsitöö.
9. Esmaabi, meetodilisi algeid.
10. Looduse ja metsa tundmine: õppejalutuskäik varustises, skaudisamm.
11. Mängud, laul, muusika. Eriti Kimi mängu variatsioonid.
12. Lipp, eriti rahvuslipp, lipu tõstmine näitlikult.

TEGELIKKE ÜLESANDEID KATSENA.

1. Salga koonduse kava koostamine ja läbiviimine.
2. Vastata kirjalikult „Miks olen skaut“?
3. Märkmik kursuste käigust.
4. Kolm katset osavuses ja leidlikkuses.
5. Juhtimise ülesanded: matka, laagrimängu või tegevuse juhtimine.
6. Kasvatav oskus: algaja ettevalmistus, kõnelda praktilisel teemal või üht skaudiseadust täielikult seletada.
7. Vähemalt ööpäeva treeninglaager või õppejalutuskäik.

A. Moks — kõige „noorem“ mees kursustel, telgi vaia kinnitamas.

Skaudijuhtide üleriigilised kursused

Tagasivaateid ja ülevaade arengukäigust 3 aasta kestel
200 skaudijuhti kursustel.

Eesti skaudijuhtide alaliste iseseisvate kursuste või kooli loomise mõte seisis juba mõnda aastat päevakorral. Suurema tõuke sai küsimus üleriigilisel skaudijuhtide aastakoosolekul 1932. a. Seal, pikema selgitava referaadi järele, jõuti küll üksmeelselt veendumusele, et nii hoogne ja üksmeelsest vaimustusest kajastuv kui meie skautlik liikumine ka ei ole, vajab tema kindlajoonelist süsteemikindlat edasikujunemist. Seda tunti ära. Vajadus üleriigiliste kursuste järele andis end valusasti tunda.

Kuidas ja kust alata, see oli raskemaid küsimusi. Majanduslikke soodustusi ei võidud järsku loota. Pealegi andis kogenenud juhtide-lektorite küsimus, samavõrd ka skautliku vaimuvara kirjanduse puudus väga tunda.

Sel ajal puudusid veel käsiraamatud ja juhistekogud, mis igasuguste kursuste teoreetiliste ja praktiliste küsimuste lahendamisel on möödapääsemata vajalikud.

Alata ja sammuda vildakale suunale, see oleks kõige hädaohtlikum. Skautlust üldiselt tunti meil küll rohkem noorte mängu- ja ajaviitena ja enamik noorte juhtidest lõi vaimustuses kaasa, teadmata, et asja taga peitub nii kõrge kasvataav väärtus.

Aastaid oldi tegutsetud, sisulistesse kasvatause küsimustesse tungimine seisis aga ees.

Kui ilmuma hakkasid meie omad skautlikud käsiraamatud ja kui teisteski organisatsioonides just kui võistlusena suuremat jälgendamist leidis skautluse meetod ja ilmuma hakkasid vastavad käsiraamatud, kui meil nii noorte juhtide ja vanade sõprade juures kavalikult selgitustöö tagajärjel veenduti, et

tõeliselt on see kasvatus, kasvatus mängleval teel, kus kogu tegevus noorte kätte juhatakse, — alles siis hakkas ikka enam ja enam maad võtma arusaamine skautliku kasvatause süvendamise vajadusest.

Kohtadel on peetud juba aastaid salgajuhtide kursusi ja korraldatud harjutuskoole. Katsetusi oli tehtud küllaldaselt ja tagajärjekalt. Üldisi kindlakujulisi juhiseid ega kavasisid ei olnud. Toimiti kohtadel oma paremat äranägemist mööda. Häid juhiseid pakkus varematal aastatel ainuüksi ajakiri „Eesti Skaut“.

Üleriigilises osas aga asi ei võtnud kindlat ühtlast ilmet.

Juhi isikute küsimus oli raskuspunkti. Puudusid isikud, kes oleks sõanda-

nud algatada. Ja skautluse süsteemi läbitundjaid oli üksikuid, kuid hoogsalt algatust, seda ei tulnud...

I üleriigilised kursused avatakse.

Alles 1935. aasta sügisel, kui mitmed vanemad skaudijuhid on Gilwelli laagrist läbi käinud, tugeses selle kaadri kaasabile, julgeb nende ridade kirjutaja algatada omal vastutusel Peastaabi liikmena üleriigiliste skaudijuhtide kursuste korraldamisega.

Huvi algatuse vastu oli ootamatult suur.

Peaaegu kõigist malevatest kandideerivad kursustest

osavõtjatena skaudijuhid
arvult saja ümber,

kellest registreeritakse 85, kuna mõned tuli väheste eelkogemuste või liigse nooruse tõttu tagasi lükata. Kursustest osavõtjate vanuse alammääraks oli 17 aastat, mõned erandid välja arvatud. Olgu märgitud, et teoreetilise osa esitasid I kursustel 62 osavõtjat.

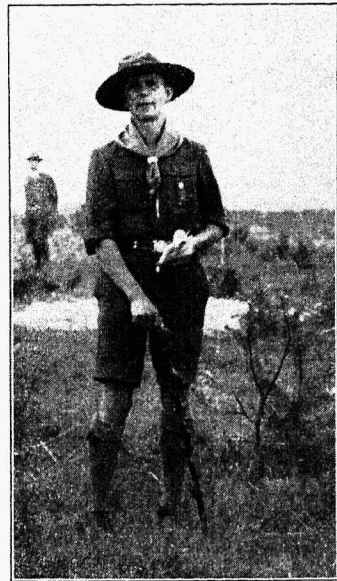
I üleriigiliste skaudijuhtide kursuste avamine toimus Tartus s. a. Haridusministri, Eesti Skautide Peavanema N. Kann'i poolt Tartu skautide kandvama jõu prof. A. Paldrock'i juuresolekul, kes jääb Peavanema määramisel tema asendajaks kursuste patroonina kohapeal.

See teostus 30. septembril 1935. aastal.

Kuna kursuste käigu esimene osa kandis rohkem teoreetilist iseloomu, sooritatav kirja teel, siis ei olnud ka sel korral nõutud kõigi osavõtjate avakoonduseks kohalesõitmine. Nii kujunes kursuste avamise ametlik osa peamiselt Tartust osavõtjate 27 kursuslasega; peale nende võtsid osa kohalikud rühmanemad ja milleks ka teistest linnadest olid üksikud kursusteks registreeritud osa võtmas.

Esimene näitlik õppekoondus Peavanema N. Kann'i juuresolekul õnnestus täies ulatuses. Kindel suund edasiarenguks oli antud.

Selliste ulatusega kursuste teostamiseks Eestis kogemusi ei omatud, küll aga oli kursuste juhtidel küllaldane pagas seljataga, kuna Peastaabi heakskiitmisel moodustatud juhatus koosnes ainult Gilwelli laagri meestest, nimelt skm. H. Michelson juhatajana,

Skm. H. Michelson.

kes juhtis ka Tartu rühma talvist tööd järjekindlate koonduste kaudu, kuna Viljandis tegutses samadel alustel skm. Enn Külvet (Kublin) 25 osavõtjaga, kuna umbes samasuguse arvuga pealinnas tegutsesid skm. R. Tõnuri ja E. Pavalson. Hiljem täienes üleriigil. kursuste juhatus veel skm. E. Jõgi ja skm. H. Paalman'iga, kellest viimane on kursuste juhataja asemikuks.

Kuna esimene seesugune ettevõtte nõudis väga kaalukat sisulise tegevuse korraldamist ja et kindel olla teoreetiliste vastuste enam-vähem õigesuunalistes tulemustes, harrastati juba talikuu-del loengute kestel ka järjekindlate praktiliste koondustega. Hiljem on need koonduste kavad kokkuvõtlikul kujul

Skm. H. Paalmann.

ära toodud „Skautlus“ I vihus. Nii võis kindel olla, et kursandid üle riigi, olles omavahel tihedates sidemetes (seda enam informeerisid kursuste juhid üht-teist õpetegevuse kavastamisest), — suudavad teoreetilist osa enam-vähem rahuldavalt vastata.

Ja see teostuski.

Milles seisis kursuste teoreetiline osa tõeliselt?

Ainult mõningates küsimustes. Järgnev väljavõtte esimestest kursustest osavõtjaile saadetud teoreetil. osa seletuskirjast toob küsimusse selguse.

Väljavõtte ringkirjast:

I. Eesti skaudijuhtide kursused.

1. Kursuste eesmärk on kaasa aidata juhtidele, püüdes anda kindlat ning selget mõistet ning teadmisi skautluse sihtidest ja meetoditest.

2. Kursus koosneb kolmest osast:

1. teoreetiline,
2. praktiline (laager),
3. katsetusajajärk.

3. Kõigile kursusteks vastuvõetule saadetakse kätte teoreetiline materjal läbitöötamiseks. Ühtlasi tuleb läbi lugeda või uuesti tutvuneda järgmiste raamatutega: a) Skautlikul teel, b) Philips, Salga süsteem, d) Skaudi käsiraamat, e) E. S. M. Põhimäärustik.

4. Materjaliga ühel ajal saadetakse ka kätte esimeste küsimuste sari, millele tuleb vastused saata 1. aprilliks s. a.

5. Nimetatud allikates antud materjali põhjal tuleb igal kursustest osavõtjal koostada isiklik konspekt ja samas kaustikus vastata antud küsimustele. Iga küsimuse vastamist alustatagu paremalt leheküljelt, kuna vasemad leheküljed jäävad minu märgete jaoks. Konspekt ühes vastustega saata kursuste juhatusele 1. aprilliks s. a.

7. Peetagu meeles, see pole niivõrd eksam kui skautlikkude ideede selgitamine.

8. Eelistatud on vastused, mis antud osavõtjate isiklike kogemuste põhjal skautluses. Juhul, kui osavõtja ei teugse rühmaga või momendil tegeleb muu üksusega, vastaku oma veenete kohaselt vastavalt olukorrale.

Tartu, 1. jaanuaril 1936.

Eesti Skautide Maleva
Peastaabi ülema abi
(allkiri)

Märkus: II ja III üleriigil. kursuste puhuks on need juhtnõõrid antud väheste muutuste ja täiendustega.

Ei kuulu avaldamisele!

II Üleriigil. Skaudijuhtide kurs. osa-
võtjaile

I osa (teoreetiline)

küsimused, vastamiseks
1. märtsiks 1937.

1. a) Mis vahe on skautluse ja teiste poiste organisatsioonide vahel?

b) Mis oled sa teinud poiste virgustuseks skautluse kui rahvusliku kasvatuse hüveks neil kaalutlusil omas ühikus?

2. „Skaudijuht on virgutaja ja julgustaja, mitte ainult koonduste pidaja ja käsutaja. Skaudijuhhi peaülesanne on igat poissi individuaalselt rakendada.“ (BP).

Kuidas viid omas ühikus poisi tase-
mele, et tema ise enese kasvatusest huvi tunneks?

3. Täienda lühidalt:

- a) rühma nõukogu, juhid, salgad;
- b) rühmituse nõukogu ja komitee;
- d) nende ülesanded, koostöö, suund.

4. Arvusta kahte oma kaaslast juhti, kellega tahaksid tegutseda pidevalt käsi-käes. Nende omadusi tulevase tegevuse hüveks. Järeldusi.

5. „Skautlus on rõõmus, vabaõhu vendlus, suurte võimalustega praktilise enesekasvatuse alal“.

- a) kuidas seda mõistad?
- b) kuidas rakendada poisse?

6. Skaudi seadused, töotus ja hüüdsõna:

- a) kuidas neid sisendada poistesse tegelikul teel?
- b) kuidas suunata neid igap. ellu poiste ja juhtide seisukohast?

Märge: tõin siin küsimused II kursustest, kuna III kursuste küsimuste avaldamine oleks enneaegne.

Mõningaid pettumusi tuli esile siiski, nimelt peeti kursust raskeks ja üksikud loobusid.

Peale selle oli I kursuste teoreetilise osa juures nõue nendele, kellele talvel ei saanud näitlikke tunde korraldada, — esitada läbiloetud skautluse põhiraamatutest konseptiivne kokkuvõte. See võis tunduda mõnelegi vastumeelsena. Kuid indu jätkus. Tööd saabusid.

Kõige peale vaatamata saabus 1936. aasta varakevadeks 87 kursustest registreeritud hulgast 62 teoreetilise osa kiritööd. See oli suur töö, mida ära tegid noored skaudijuhid, kus-

juures mitmedki selleks esitasid mitu kaustikut tihedat kirja. Tööd tehti innuga. Vastuseid oli üksikud väga häid, häid kümnekond, kuna suurem enamus kaldus rahuldava poole. Peamisi teisituskaldumisi oli meetodi ja rühmituse struktuuri küsimustes, nõrgaks osutusid ka paljud vastused erialade suhtes. Vastavate märkmetega juhiti kõrvalekaldumised õigele teele. See oligi kursuste teoreetilise osa peatöö.

Kuna juba ette oli karta metoodilisi kõrvalekaldumisi ja et sellel alal kokkuvõtlikult selgitavaid väljaandeid küllaldaselt ei olnud ilmunud, tuli seda välja anda. Kursuste käiguga ühel ajal ilmus „Skautlus“ vihkude kaupa. See mõjus suuresti kaasa.

Teoreetiline osa ja talvine ettevalmistus seljataga, võis kursuste juht seda julgemalt asuda eeltöödele ja täiendavate juhiste andmisele suviseks õppelaagriks. Selle korralduste käigust annavad ülevaate järgnevad väljavõtted.

I õppelaagrist osavõtjad.

Väljavõte kursuste juhi ringkirjast 27. V 1936.

1. Üleriikl. E. skaudijuhtide kursuste õppelaagri asjus lõpukorraldus.

1. Loe veel kord hoolikalt läbi „Skautlus“ II vihkus laagrisse püütavad osad. Tutvu ka matka küsimustega.

3. Koonda tarvilik isiklik varustis.

4. (Üksikasjal. korraldused laagri ja kõõgi varustuse kaasavõtmiseks kohtadelt.)

5. Hangi omale tarvilikul määral vabadust 19.—24. juunini.

6. Kõigil osavõtjail tuleb koonduda 19. juunil s. a. kell 18.00 Aegviidu jaama rännak-varustises.

Märkus: Nimetatud ajal ja kohal on kõigi õppelaagrist osavõtjate kohalolemine nõuetav.

7. Varustis: seljakoti sisu päevaseks jalutuskäiguks, ette näha tarvilik varustis 5-päevaseks laagriks. Ette näha toiduvalmistamise võimalusi (nagu kaanega katlake, mis täidaks ka panni otsarvet). Toitaineid (mitte valmis toit) 1 päevaks.

8. Ööpäeva matka-päevik vihk antakse kohapeal ühes lähemate juhtnõridega.

9. Salkade jaotus teostub Aegviidul. Rännakuks valivad salgad juhid eneste keskel.

10. Väljutakse salkade kaupa iseisvalt. Ööbimine väljas.

11. Õppelaagri paika jõutakse 20. juunil täpselt määratud ajal.

12. (Toidustamise korraldus ja kuul.)

Käesoleva lõppkorralduse kättesaamist ja selle täitmisele võtmist tuleb igal osavõtjal minule postkaardiga kinnitada.

Kursuste juht
(allkiri)

I. õppelaagri üldvaade.

Eesti skaudijuhtide üleriikliku õppelaagri tegevuskava.

Aegviidul, Koitjärvel 19.—24. juunini.

19. juunil:

Kell 18.00	kogumine Aegviidu raudteejaama juures.
„ 18.00—19.00	salkade jaotus, sissejuhatavad korraldused, varustise jaotamine.
„ 19.00	Rännaku algus kohal antud juhiste järele.
„ 23.00	Rahu ja vaikus metsas.

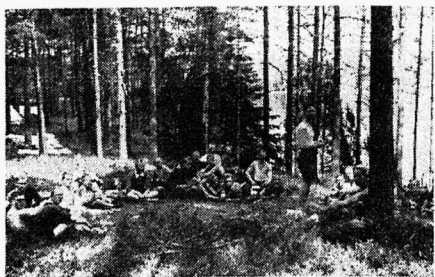
20. juunil:

- 1) Saabumine rännakult laagri-paigale.
- 2) Lõuna.
- 3) Laagri ehitamine: a) telkide püstitamine, b) latriinide ehitamine, d) jätiste aukude, tuhas-taja valmistamine, e) lipumasti püstitamine, g) varustustelkide püstitamine, h) varustise paigutamine, i) põletismaterjali soetamine, k) köökide valmistamine.
- 4) „Laager, laagrikord, laagritegevus“.
- 5) Öhtusöök.
- 6) Lõke.

21. juunil:

Kell 6.30	Kokkade äratus.
„ 7.00	Äratus, võimlemine, suplemine, isikl. kor-rastus.
„ 8.00	Hommikueine.
„ 8.30—9.30	Korraldamine.
„ 9.30—10.00	Ülevaatus. Laagri avamine. Palve. Lipu-tõstmine.
„ 10.00—11.00	„Skautluse metoodi-ka“. „Rahvuslikud ülesanded“.
„ 11.00—12.00	„Vaimline kasvatus“.
„ 12.00—13.00	„Laagri paigutus“. Kriitika.
„ 13.00	Lõuna.
„ 15.00—16.00	„Kõidised, näitlikult ja tegelikult üles-anded.“
„ 16.00—18.00	„Mängud“.
„ 18.00—20.00	Vaba isetegevus, praktika.

Kell 20.00	Õhtusöök.
„ 21.30—22.30	Lõkktuli, kava jä- rele.
„ 23.00	Rahu.

Õppetegevuse ennelõunane tund.

22. juunil:

Kell 6.30	Kokkade äratus.
„ 7.00	Äratus.
„ 8.00	Hommikueine.
„ 8.30— 9.30	Korraldamine.
„ 9.30—10.00	Ülevaatus.
„ 10.00—11.00	„Salgasüsteem“.
„ 11.00—12.00	„Kirves jm. tööriis- tad ja nende käsita- mine“.
„ 12.00—13.00	„Laagriköök, sisusta- mine, keetmine“.
„ 13.00—15.00	Lõuna.
„ 15.00—16.00	„Sõlmed, köidised, demonstr., praktika“.
„ 16.00—17.00	„Puu raiumine, prak- tika“.
„ 17.00—18.00	Käsitöö: teor. ja prakt. ülesanded.
„ 18.00—20.00	Mänge ja ülesandeid.
„ 20.00—23.00	Eelmise päeva kava järele.

Koka ülesandeid tuli igapäev üks päev täita.

23. juunil:

Kell 6.30—10.00	Eelm. päeva kava jä- rele.
„ 10.00—11.00	„Mõõtmised, teor., prakt. ülesandeid“.
„ 11.00—12.00	„Mõõtmised, teor., prakt. ülesandeid“.
„ 12.00—13.00	„Signaliseerimine. Metoodika“.
„ 13.00—15.00	Lõuna.
„ 15.00—18.00	Salkadevaheline leid- likkuse ja osavuse võistlus skautlikku- del aladel maastikul.
„ 18.00—23.00	Eelmise päeva kava järele.

Lõkke vestlus.

24. juunil:

Kell 6.30	Kokkade äratus.
„ 7.00	Äratus, võimlemine, suplemine, isiklik korrastus.
„ 8.00	Hommikueine.
	Laagri lõpetamine kava kohaselt.

Väljavõtteid I õppelaagri sise- korrast.

I.

LAAGRI KORD:

„Skaudi seadused on selle laagri määrused“.

II.

Korrapidaja salga kohus-
tused.

1. Äratada kokad.
2. Korrastada lipp heiskamiseks ja allalaskmiseks.

3. Anda tarvilikud signaalid.

4. Koguda ja välja jagada postisaadetused õigeaegselt.

5. Ette valmistada lõkketuleks: lõkkease, põletusmaterjal, koguda salkadelt andmed ja koostada eeskava ning koondada salgad kella 20.55.

6. Kanda hoolt laagris sisekorra täpsuse eest, valvata puhtuse järele, tühjendada ja puhastada lõkkepaik, tuhas-taja, prügihoiukohad jne.

III.

Päevakava (üld.):

Kell 6.30	Kokkade äratus.
„ 7.00	Äratus, võimlemine, suplemine, isiklik korrastus.
„ 8.00	Hommikueine.
„ 8.30— 9.30	Korraldamine.
„ 9.30—10.00	Ülevaatus.
„ 10.00—12.30	Tegevus.
„ 12.30—13.00	Suplemine.
„ 13.00—15.00	Lõuna.
„ 15.00—17.00	Tegevus.
„ 17.00	Õhtuode.
	Mänge, ülesandeid, vaba isetegevus.
„ 20.00	Õhtusöök.
„ 21.00	Lipu langetamine.
„ 21.00—22.30	Lõkketuli.
„ 23.00	Rahu.

Osavõtjad II öppelaagris.

Öppelaager õnnelikult seljataga, tuli järelevalvet pidada, kui võrd on kursuste käik osavõtjatele mõju avaldanud juhtimise töös. Esimesed lõpetajad selgusid emapäevaks 1936. aastaks.

Peavanema jürapäeva käsukiri 1937. aasta algul toob täiendavad teated esimese kursuste lõpetanute kohta.

Teine kursus alanud.

Samal ajal on juba hoogsalt käimas teine üleriigiline kursus, mille käik juba esimese õnnestunud kursuse möödudes läheb ladusamalt kogemuste varal.

„Öökullid“ ühes laagrijuhiga oma telgi ees.

Siin pole põhjust pikemalt peatuda, kuna korralduslaadilt see esimese kursuse käigust ei erinenud.

Ühte tahaksin vaid märkida, et kahe öppelaagri hea kordaminek ja seal avaldunud tõeline skautlik vaim on kajastunud tagantjärele viljakandvas kasvatus-töös.

Seda ametit õppisid kõik

Õppelaagris korraldatud praktilised katsed käsitöö, sölmimise, spleisimise j. m. aladelt on kõik edukalt sooritanud.

Kahe, aastaste kursuste töö tulemusena võime nimetada juba 32 diplomeeritud skaudijuhti, milline arv on küllaldane, arvestades nõuetega ja „kannatusprooviga“, mida igalühel nii vanuse, kihi või „seisuse“ peale vaatamatult tuli läbi teha.

Viimane lipulangetus.

Senised lõpetajad.

Üleriigilised skaudijuhtide kursused on senini lõpetanud järjekorras järgmised skaudijuhid:

1. Moks, Aleksander — Viljandi
2. Uus, Robert — Petseri
3. Eber, Samuel — Tartu
4. Sassi, Edgar — Tartu
5. Tiru, Albert — Võru
6. Leepin, Ferdinand — Võru
7. Rannik, Heino — Tallinn
8. Kängsepp, Harry — Rakvere
9. Ruben, Elmar — Rakvere
10. Andra, Viktor — Narva
11. Einsel, Erich — Tallinn
12. Jürmann, Udo — Tartu
13. Keres, Robert — Tartu
14. Kaljuraid, Endel — Rakvere
15. Kikas, Voldemar — Tartu
16. Lehela, Kaljo — Tartu

17. Oja, Raul — Pärnu
18. Rakmann, Ilmar — Tallinn
19. Sisask, Toots — Tartu
20. Teetsov, Martin — Tartu
21. Tõnisson, Johannes — Tartu
22. Jaakson, Endel — Pärnu
23. Siim, Evald — Rakvere
24. Sauemägi, Adolf — Tallinn
25. Schermann, Isak — Rakvere
26. Jakenfeldt, Eugen — Pärnu
27. Kiiv, Valter — Tartu
28. Kuusik, Olev — Tartu
29. Neumann, Roland — Võru
30. Orusaar, Jaan — Petseri
31. Rajasmaa, Ruut — Tartu
32. Laanet, Hans — Lääne

Kolmandad üleriigilised kursused

on praegu hoogsalt käigus. Vara on siin kõnelda tulemustest, kuna käsil on alles I osa. Kuid eeldused, loodan, ei ole petlikud.

Lõpetades ülevaadet, olen veendumusel, et üleriigil. skaudijuhtide kursuste arenemiskäik on loonud kogemused ja eeldused selle töö tõhusamaks jätkamiseks niipea, kui selleks soodsamad majanduslikud olud avanevad.

Eeldused Eestis Gilwelli kursuste loomiseks pole enam mägede taga, seda

enam, et on kasvanud kaader, kes võimetelt on küps Gilwelli värvavate läbisõltamiseks tulevikus.

Ja see oleks siht, mis kindlustaks Eesti noorsoos süsteemikindla enesekasvatustöö isetegevuse põhimõttele uhkuseks ja auks isamaale — vabale Eestile.

Jällenägemine aastakoosolekul Pärnus 1937. a. sügisel.

Laagri köök ühes Tallinna maleva salgajuhtide laagris.

Ülevaateid kohtadelt

I salgajuhtide kursus Alutagusel.

Pearõhk praktilisel tegevusel.

Suur puudus küllaldase ettevalmistuse saanud noorematest skaudijuhtidest põhjustas korraldada salgajuhtide ettevalmistuseks I salgajuhtide kursus Alutaguse Malevas.

Käesoleval tegevusaastal toimub salgajuhtide kursus Jõhvis, siin asuva kahe skautrühma salgajuhtidele ja skautidele. Kursus algas k. a. 14. veebr. Jõhvi keskkooli ruumides 26 osavõtjaga. Võib loota, et enamik lõpetab kursused, milline arv osutub küllaldaseks Jõhvis asuval kahele skautrühmale.

Õppetöö toimus senini Jõhvi keskkooli ruumides esmaspäeviti 2-tunnilise koonduse näol. Pearõhk on pandud praktilisele tegevusele salgajuhtidele vajalikkude teadmiste ja oskuste raamides.

Alates maikuuga vahetab kursus talvised õpperuumid kevadise vaba loodusega. Kõik talveõhtutel ruumis õpitud salgajuhitarkus leiab kursuslastelt rakenduse metsas ja maastikul. Kavas on peale tavaliste koonduste kaks õpperännakut ja ööpäevane laager, mis toimub juuni alguses.

Tuleval sügisel algab II salgajuhtide kursus Kohtlas, Kohtla-Järvel ja Kiviõlis asuvatele rühmadele õppekohaga arvatavasti Kiviõlis, kuna nim. rühmade kauge asukoha tõttu Jõhvist ei ole võimalik kursusi alaliselt ühes kohas teostada.

I salgajuhtide kursuse juhatusse kuuluvad nskm. P Bruns kursuste juhina, nskm. M. Jürna ja I j. sk. H. Brück.

P. Bruns, nskm.

Harju malevas juhtide instrueerimine käsil.

Harju skautmalevas kindlat juhtide väljaõpet kooli näol pole ja just üksuste asukohtade tõttu, sest mitme üksuse juhte pikemaks või tihti kokku võtta on võimata.

Õppetegevust juhib õppejuht üksuste kaupa ja korraldab selleks väljasõite ning kohapeal olles, tavalises töötegevuse korras annab ka juhtidele eriteadmisi ja juhtnööre ning kontrollib nende tegevust ja juhib puudustele tähelepanu. Malevajuht kui ka malevaabijuht on käinud üksustes ja koostatud kava kohaselt (selles kavas on ka õppejuhi poolt läbivõetav osa) jätkanud väljaõpet lühikeste kokkupuudete abil.

Edaspidi on meil kavatsus ja ka võimalus saada instruktorit, kes vähemalt kord kuus kõiki üksusi instrueeriks ja siis sellele vastavalt ka alati juhtidele nende osa annaks. Kui noores malevas on eriline tähelepanu juhitud organiseerimistöole ja puht-skautlikule väljaõppele.

A. Miller, skm.

Järva maleva õppetöö salgasüsteemis.

Salgajuhtide kool algas tegevust 9. märtsil k. a. Seniajani on peetud 6 koondust. Kava on üldjoontes sarnane „Skautlus“ vihik nr. 1 toodud kavaga, on laiendatud ainult endakaitse võtete õpetamisega, ühtlasi pandud suuremat rõhku laulude ja laagritarkuste õpetamisele. Töö käib salkadevahelisel võistlusmeetodil. Osavõtjaid kindlaid 18, peale selle vabakuulajaid 6. Lõpul 1 ööpäevane õppelaager matkaga. Kooli

nõukogusse kuuluvad sk.-juhid: P. Adler, H. Piigert, P. Laube, E. Roosaare. Juhina tegutseb maleva õppejuht. Lektoreid on ka väljastpoolt.

Edg. Igarik, nskm.

Salgajuhtide kool Narvas.

Meil töötab salgajuhtide kool, osavõtjaid on 16. Nüüd, kevade tulekul, on peagu kõik teoreetiline töö tehtud ja minnakse üle juba praktilistele aladele vabas looduses. Kooli juhiks on vana vilunud skautjuht nskm. K. Luuga.

Narva Skautide malevas on peetud juhtide koole arvult 14. Osavõtjate arv on peagu kõigil kõikunud paari-kümne ümber.

1936. aasta koolist, mis oli üks paremaid, võtsid osa gaid- ja skaudijuhid, alates salgajuhist. Osavõtt oli vabatahtlik. Lektoreiks olid skaudisõbrad ja vanemad isikud ning suguharude vanemad. Koondused viidi läbi täiesti rühmakoonduste põhimõtteil. Kavas oli laulu, mängu, õpetlikke loenguid ja praktilisi töid. Mainiksin siinkohal eriti kol. L. Jakobseni (tolleaegne Skaudisõprade Seltsi esimees) ettekandeid distsipliini ja korra kohta skautluses, igatahes paremaid, mida olen sellel alal kuulnud või lugenud. Samuti olid gaidide mal. vanema pr. Sõster'i, kpt. Kukemelki ja ka teiste eriteadlaste referaadid hästi ette valmistatud ja viimistletud.

Kooli avamispäeval oli koos 52 skauti ja gaidi ja 14 vanemat. See oli avamine, kuid suur oli üllatus, kui ka järgneval nädalal, juba töökoondusel, kogunes kokku sama palju skaute, gaide ja vanemaid. Nii oli see ka edaspidi. Tagajärjed olid kõigiti täiesti rahuldavad. Tehti tööd koos gaididega, kuid selles polnud midagi halba. Kõik läks hästi ja võib-olla oli see kool meeto-dilt tõesti üks paremaid, kes teab.

Sk.-juht Valter.

Nõmmel õppetegevus hoogne.

Möödunud tegevustikul püüti erilist rõhku panna nooremate juhtide, salgajuhtide väljaõppele. See õnnestus üle cotuste hästi. Kursuse kestus oli ette nähtud 3 kuud. Kuulajaskonna moodus-

tasid 29 skauti. Töö oli õpperühma töö süsteemis, rühm jagatud salkadesse. Kõik kordamööda salgajuhid. Koos käidi 1—2 korda nädalas õhtuti. Välitegevus — pühapäeviti. Iga üksiku töökoosoleku kava koosnes: avatseremoonia, ülevaatus, teoreetiline osa, laulud, praktiline osa, mängud, lõpptseremoonia.

Aineid, millised kursuse kestvausel läbi võeti, oli 36. Tähtsamad neist: Bii-Pii, sk. areng meil ja mujal, organisatsiooni korraldus, noorteorganisatsioonid, põhimäärustik, salgajuht ja salk, salgategevus, koondused — kavad, algaja ja tema väljaõpetamine, pioneeriasjandus, laager, topograafia, kodumaa, Eesti ajalugu, mängud, võistlused, tseremooniad, hüüud, üldteadmised, matkad-jalutuskäigud, sõlmed, esmasabi, välitegevus j. n. e.

Eksamid, mis kestsid ligikaudu kolm nädalat, sooritasid täielikult 16 skauti.

Salgajuhtide kooli lõppaktus: 2 aprillil m. k., kus lõpetajaile jagati välja vastavad tunnused.

Kokkuvõetult peab ütlema: Tegevus näitab üha suurt tõusu. Skautlik vaimustus on suur ja kindlasti jätkub teda ka veel edaspidisteks, pikkadeks aegadeks.

Nõmmel, 2. V 38..

L. Jägel.

Pärnu salgajuhtide kooli tegevusest.

Salgajuhtide kursuste kavastamine kuulub sarnaste probleemide hulka, mille üle võiks palju vaielda. Vaatamata sellele, kõikide sarnaste kursuste eesmärk on ühine: teadlikkude salgajuhtide ettevalmistamine, vahe seisab selles, et töötõingimused üksikutes malevates erinevad, erinevad ka salgajuhtide tase, ja vaatamata kõigile on esijoones vaja pidada silmas seda, et juhtide kursused peavad osavõtjaid huvitama, neile pakkuma midagi uut ja andma neile hoogu ja tahet tegutsemiseks omal kohal.

Pärnu Sk. Malevas tänavu korraldatud salgajuhtide kursustel suure osa täitis näitlikkude salgakoonduste korraldamine salgajuhtide eneste poolt ja sellele järgnev kriitika. Skaudioskuste õpetamine aga sündis metoodilise vaatevinkli all. 30 täiesti uue mänguga

taheti salgajuhtidele anda kätte uut materjali, mis neid võimaldaks teha huvitavamaks koonduste sisu ja ühtlasi õpetada skauditarkusi mängleval viisil. Sealjuures praktiseeriti oskust mänguvariatsioonide leiutamises, mis andis eriti rõõmustavaid tulemusi.

Maal asuvatele salgajuhtidele tuli korraldada erikursus kahe kahepäevaste õppepäevade näol. Sarnase erilise kursuse korraldamine näib eriti õnnestunud olevat, kuna salgajuhid maal avaldavad õige suurt ja tõsist huvi skautluse vastu. Maal asuvate rühmade aruannete põhjal võis rõõmuga konstateerida, et skautlus neis rühmades on tugev ja terve. „Õpetage meid seda, mida meie raamatutest õppida ei saa“ on nende peamiseks sooviks, „skautkäsiraamatud me tuhnime niikuinii põhjalikult läbi ja õpime seal igat võimalikku nõksu.“

Peale salgajuhtide kursuse on praegu Pärnus käimas lühikursus karjahuntidele (8 tundi), millest võtab osa 7 karjahunti.

Salgajuhtide kursuse talvine osa koosneb:

Linnas asuvatele salgajuhtidele 11 koondusest kokku 22 õppetundi. Maal asuvatele salgajuhtidele 2 kahepäevastest õppepäevadest, kokku 16 õppetundi.

Soojema ilmaga järgnevad: 1-päevane matk ja kaks ööpäevast laagrit. Laagripraktikat kavatsetakse läbi võtta teemal: „Salkkond laagris“.

Osavõtjaid on linnast 30 skauti
maalt 18 „

Õppetegevuse juhtkonda kuuluvad nskm. E. Bliebernicht õppejuhina, abidena Mal. juht nskm. N. Raist, nskm. H. Kumm, nskm. A. Korisson ja esk. L. Väina.

—B.—

Rakveres süveneb skautlik vaim.

Meie oleme püüdnud korraldada oma Juhtide Kooli eeskujuliku skautrühmana ja seda nii skautlikult kui vähegi võimalik. Kooli rühmastaapi kuuluvad: kooli vanem: skm. Erik Priiman, kooli juht: eesk. sk. Enn Kaljuraid, kooli abijuht: eesk. sk. Erik Liim. Meid on neli vägevat salka, kus salgajuhi kõrge amet käest kätte edasi liigub. Meil on oma tegevusraamat, asjaaja-

mine, häirekava, ja mis kõige olulisem: meil on omad hüüded ja laulud — ühesõnaga, omad traditsioonid.

Rühmas käib kibe salkadevaheline võistlus.

Missugune on meie Juhtide Kooli korraldus?

Püüame vältida igavat „pealelugemist“. Referaatide asemel katsume pigemini nendes õpitavaid teadmisi tegelikult läbi viia.

Meil tehakse tööd tegelikult; meie mitte ainult ei räägi häirekava koostamisest, vaid anname igapähele võimaluse seda tegelikult järgi proovida.

Teoreetilised loengud katsume vestlusele üle kanda, nad märgitakse ka isiklikkusesse märkmikkusesse ning nende kokkuvõtte ilmub ka maleva ajakirjas „Põhjatuules“.

Me õpime kõike, mis ringkirjas laiali saadetud mii-nimumkavas ette nähtud pluss tubli jagu rühmajuhtidele vajalikke teadmisi. Meil on nimelt olenevalt erilisest olukorrast (rohke praeguste vanemate juhtide kaitsevække minek käesoleval suvel) koos ka rühmajuhtide kool.

Kooli võeti vastu 24 poissi.

Keskmine osavõtu protsent on 85. Kool lõpeb piduliku koondusega juunikuu esimestel päevadel.

Õpitust tähtsaim on koolist omandatud skautlik vaim.

E. Kaljuraid.

Ega saarlasedki maga!

Saare maleva õppetegevus on piiratud salkades ja rühmades vaid tavalise sisetööga. Kuigi kavatsusel oli ka salgajuhtide ettevalmistus — nimelt eelmisel tegevusaastal alustatud kooli õppetegevuse jätk — ei saadud pidevat tööd sel alal alustada põhjusil, mis ei olenenud meist.

Pidime suuremas osas läbi viima rühmade ja rühmituste reformi, nagu seda näeb ette noorsoo seadus.

Et tähendatud puudust osaliseltki täita — korraldas maleva 23. ja 24. aprillil sk.-juhtide päeva. Osavõtjate arv sellest 40. Õppepäev õnnestus.

A. Klaas.

Tallinnas salgajuhtide kursused läbi viidud süsteemikindlalt.

Kool algas tegevust 22. jaanuaril ja lõpeb 1. mail. Selle aja vältel oli iga nädal 2-tunniline koondus ja on 1. mail välitegevus.

Koondused oma ülesehituselt sarnelised rühmakoondustega üldise käigu poolest, sellejuures aga sisaldades veel muule lisaks referaate.

Koonduse kava igal koondusel oli järgmine:

1) Avamine. Sk. hümn. Skaudiseaduste lugemine. (Neid pidi lugema üks salgajuhtidest, keda koolijuht nimetas; nii pidi iga poiss neid, et olla valmis, alati hästi teadma).

2) Kohalolijate ülevaatus ja märkimine. Kooliliikmed käisid korralikult. Liikmeid oli alguses 35, neist langes välja 4. Ülejäänud käisid väga korralikult kohal. Hilinemisjuhtumeid on 3, puudumisjuhtumeid 12. (Kooli võeti rühmajuhtide soovitusel II j. sk. vähemalt 14 a. vanuses. Koolis ongi praegu kõik II j. sk. peale ühe I j. skaudi. Vanuselt 1/ a. — 11, 16 a. — 12, 15 a. — 2, 14 a. — 6.)

Kursustel käiakse ainult sk. vormiriietuses.

3) Referaat. Refereeritud on pea kõik malevas olevad mastrid igauks oma erialal, et pakkuda poistele vaheldust ja et iga referaat saaks olla võimalikult sisukas.

Teemad olid järgmised:

1. Skautlik esinemine ja distsipliin — n-skm. Isok.
2. Skautluse arenemine, organisatsioon — skm. Suigusaar.
3. Skautlik kasvatus — n-skm. Ernesaks.
4. Salga töö (4 refer.) — skm. Birk.
5. Rivi (praktil.) — n-skm. Rajaleid.
6. Vanemskautlus — n-skm. Tõnnus.
7. Õpetamisest — n-skm. Rajaleid.
8. Eesti Vabadussõjad — n-skm. E. Ots.
9. Bi Pi ja A. õunapuü — n-skm. Ots.
10. Skautlikud tseremoniid — n-skm. Ots.
11. Esimene abi (Peale loengut praktiliselt — n-skm. Sassi.
12. Algaja skaudiks ettevalmistamine — n-skm. Rajaleid.
13. Mängudest — n-skm. Rajaleid.
14. Signaaliseerimine, salakirjad — n-skm. Peikel.

15. Hundipoeglusest — n-skm. Peikel.
16. Milline peab olema salgajuht? — n-skm. Rajaleid.
17. Salga töö väljas — skm. Birk.
18. Laagrid ja matkad välismail. — n-skm. Jäälaid.
19. Topograafiast — n-skm. Isok.

4) Arutlusi referaadi aineil.

5) Laulude õppimine. N-skm. Rajaleid'i juhtimisel õpiti: E. Vörk „Isamaale“, Zeige „Õitse maa“, Hansen „Sünnimaale“, Jüregnson „Skautide marss“; need laulud võeti just, et rikastada skautide laulu repertuaari. Peale nende lauldi skaudilaule.

6) Mänge. Skm. E. Pavelsoni ja Anna Raudkatsi ning „Gilcraft book of games“ järgi. Kuna aega oli vähe, ei saadud siin nii tõhusat tööd teha, kui see ala väärrib.

7) Korraldusi. Koduste töödena

1) Skeem skautluse organisatsioonist, 2) Kiritöö skaudiseadusest. Igaihel tuli pidada päevikut, mida üldiselt tehti üsna korralikult.

8) Nõupidamine ja kohal tekkinud küsimusi.

9) Lõpetamine: Skaudihümni 3 s. skaudiringis, õhtupalve. Ole valmis! Selliseid koondusi oli 10.

Teoreetilises osast on katsed läbi. Katsed olid suulised ja kirjalikud. 31 osavõtjast sooritas katsed 27. Ülejäänutel on võimalus seda korrata. Praktiline osa on homme algusega kl. 06.00 Tallinna „Halli Hundi“ stiilis.

Jaan Rajaleid, n-skm.

30. IV 38.

Juhtide ettevalmistus Tartu malevas on süsteemikindel.

Tartu Skautide Maleva salgajuhtide kursus algas jaanuarikuus ja lõpeb mais ühepäevase välistegevusega. Viimase all mõeldakse matka, laagri püstitamist, pioneertöid, mõõtmisi, signaaliseerimisi, jälgimisi, looduse tundma õppimist jne. Samuti korraldatakse kursuse lõpul katsed ja lastakse kirjalikult teatavale küsimusele vastata.

Kursusest võtab osa 25 poissi, keda juhivad kogenenud juhid, nagu skm. H. Michelson, skm. V. Sirgo, skm. H. Haamer, skm. Raunet (Gern), nskm. K. Raamat, nskm. R. Keres, I jsk. U. Jürman j. t.

Tunnid koosnesid nii teoreetilisest kui ka praktilisest osast. Praktilisel alal koostati iga kord uued salgad, et kogu kursuslaste pere puutuks lähemalt üksteisega kokku ja looks tihedamaid sidemeid. Salku juhtisid kursuslased. Peale mainitud koondusi järgnesid arvustavad sõnavõttud, et selgitada esinenud puudusi ja välja tõsta õnnestunud momente.

Kursuste kava koostamisel võeti aluseks Eesti Skautide Maleva Skautliku õppetegevuse korraldamise kava.

Erialalise juhtide kursuse korraldasid sisevete skautide rühmad meriskaudi teadmiste ja oskuste täiendamiseks. Selle kursuse lõpetasid 14 skauti.

R. Keres, nskm.

Valgas on tehtud tõhusat tööd.

Õppetegevus malevas on sündinud iga rühmituse oma töökava ja võimaluste piires. Maleva staap on jätnud ses suhtes igale üksusele vabad käed, arvestades asjaoluga, et koosseisud, juhid ja arenemistase on igal erinev.

Sisulise töö raskuspunkt ja tõhusaim saavutus oli salgajuhtide kursuse läbiviimine 20. jaan. — 20. märtsini s. a. Salgajuhtide kursuse mõte ei ole Valga skautjuhtidele uudne, kuid kõik varemad sellelaadsed katsetused on ebaõnnestunud, peamiselt nõrkadest ettevalmistustest ja õppejuhtide kaadri puudumisest.

Käesoleval aastal korraldatud kursuse edu seisnes asjaoludel, et 1) mõte ja normaal-kava oli üleriigilise ulatusega, 2) määrati ametisse valitumad juhid — õppejuhtidena, 3) maleva staap abistas üritust igati.

Kursuste kava töötasin olude kohaselt vastavalt ümber aegsasti, valmistasin ette lektoreid nende ülesannete jaoks, hankides kaastööliseks tunnustatud eriteadlasi jne. Kava (s. t. õppeplaani) koostamisel arvestasin eriti, et ta oleks:

- 1) vastav sisult ja kavalt normaal-kavale;
- 2) oleks alajaotuselt poistele huvipakkuv, vahelduv;
- 3) annaks poistele tublisti võimalusi töötada individuaalsel meetodil (rohkesti koduülesandeid);
- 4) haaraks kasvatusteadust ja pedagoogilist metoodikat;
- 5) oleks läbi viidud hoogsalt ja võimalikult lühemal ajavahemikul, (et ei vaibuks tõsine töömeelolu).

Kogu kursus oli jaotatud 15 õppepäevale, nädalas 2 õppepäeva, à 2—2,5 tundi. Õppepäev jagunes omakorda 5—9 alaosaks, vahelduse mõttes. Üks õppepäev oli täies ulatuses maastikul, praktiliste oskuste demonstatsiooniks ja katseks.

Üldse käis kursuste kestel läbi 45 skauti. Lõpukatsetele võimaldati ilmuda 30 skaudile, neist lõpetasid kursuse 29. Katse ja hinnangud korraldati

- 1) testis,
- 2) konsepti kohta,
- 3) praktilised ülesanded,
- 4) suulised vastused,
- 5) maastikuõppuse hindend.

29 skaudist lõpetasid: eksternidena salgajuhi astmes II ja I järgu astmes 4 sk., salgajuhtidena ja II j. skautidena 10 sk.; II järgu skaudina, kursust läbi kuulates 15 sk.

Kursuse lõpp tähistati piduliku koondusega, kus maleva vanem ja juht toimetaskid vastavate diplomite kätteandmist ja üleandmist maleva lipu all.

Erilist hindamist väärivad enamiku õpilaste poolt väga hoolikalt ja hästi peetud konseptid, kusjuures paremad tööd olid poistelt nõudnud 50—60 tundi kodutööd. Need konseptid osutusid kursuslastele enestele väga õpetlikeks ja kasulikeks materjaleks tulevaseks tegevuseks salgajuhtidena, kuna neisse oli koondatud kogu skautluse teoreetiliste ja praktiliste oskuste loetelu „ekstrakt“.

Nskm. A. Orav.

Peale siin avaldatud lühikeste ülevaadete on teada, et ka siin nimetatama jäänud malevates on noorte juhtide kasvatusel alal mõndagi tehtud. Teadete hilinemise tõttu pole neid võimalik neid avaldamiseks ära oodata.

H. Michelson

Organiseerimise metoodika

Konspektiivne ülevaade skautlikust kasvatusmeetodist.

(Viljandi Noorte Komitee poolt korraldatud noorte juhtide kursustel referaadina ette kantud 21. veebruaril 1938.)

Üldjooni.

Noorsoo kasvatusmeetoditena võiks eraldada kahte suurt põhisüsteemi. Nimelt — individuaalsel isetegevusel põhjenev noorsoo kasvatuslik liikumine ja käsutatav või õigemini massimõjustusel põhjenev, liikumapandav noorte töö ja tegevuse kohustus.

Süvenedes Eesti rahva ajaloolistes tõsiasjades, eestlaste püüetes jälgides minevikku ja oleviku arengut ja huvisid, suunatud riigi ja rahva kasvatus tuleviku huvidele, saab siin kõne alla tulla vaid ainuüksi individuaalse kasvatuspriintiibi rakendumine noorte isetegevuse põhimõtteil, virgutatud, julgustatud ja juhitud noortesõbralikude vanemate juhtide poolt, et kasvaksid iseloomud, kes on võimelised iseseisvalt, algatusvõimsaina täitma neid kohustusi, milliseid peale paneb isamaa, ja olla ühtlasi valmis abistama kaaskodanikke nende ülesannete täitmisel.

Noorte töös ja tegevuses ei saa veel avalduda kodaniku kohustetäitmine, vaid see on ettevalmistus selleks mängleva tegevuse kaudu, s. o. kasvada mängu teel iseloomutubliks nooreks kodanikuks. Nii võime õigusega nimetada noorte organiseerimisülesandeid ja tegevust kasvatusseks, rahva kasvatussüsteemiks mängu teel.

Suurest ja õpetlikust ning kütkestavast mängust, mis oma tõelise mitmekülsuse poolest elulises tegevuses haarab kõik, mis noort inimest võib paeluda ja temale kestvat kasvatuslikku mõju avaldada, sellest tahaksime kõnelda.

Tahtes viia noorte tegevust igal võimalusel loomulikule tegevusele, loodusesse kõige oma kauni ja kestva mõju sisendamises, mis on enesest terveim ja asendamatu Looja poolt meile antud ümbrus noorte iseloomu joonte loomulikuks kujunemiseks.

Välistes harrastustes, olgu laagrites, matkadel, metsades, linna aedadeski või mängumurudel tegutsedes, muutuvad noored üksteise vastu tõeliselt usalduslikumaks ja noorte juhil on siis suured võimalused igat noort juhtida individuaalselt, neid julgustades, praktilistel ülesannetel tegeliku eeskujuga.

Siin, väikeste töökondade, n. n. salkade kaudu on juhtijail suured võimalused kohandada tegevust vastavalt noorte kalduvustele ja huvidele ning neid rakendada igat laadi kasulikule tegevusele nende andekuse ja huvide kohaselt. Juhtijail on suured võimalused noori tundma õppida nendega kaasa mängides või jälle nende elavat, väljenduvat mängu jälgides iga noore juures individuaalselt tähele pannes.

Meie sihiks noori organiseerides on neid kasvatada täiusliku silmaringiga iseloomutublideks noorteks kodanikkudeks. Sellest siis tingitud kasvatus:

iseloomus,
tervises,
töotahtes ja tööskuses,
ligimeseteenistuses.

Nii võime kokkuvõttena noorte kasvatuses sihi rajada iseloomu kasvatusetele, mis eneses koondab kõik neli osa ja mis on elu edukuse seisukohast tähtsaim. Meie tänapäeva koolikasvatus tõstab esikohale teadmised. Viimasel ajal on kooliuuendajate ringkondades pööratud suuremat tähelepanu ka tervise ja tööskuse arendamisele, kuid iseloomukasvatus on jäänud tagaplaanile.

Sellest tingitud siis noorte organiseerimise vajadus isetegevuse põhimõtteil, et rikkalikku koolitarkust noored võiksid läbi katsetada ka igati praktiliselt, endid ise kasvatades.

Iseloomu kasvatus teostub just ümbruse mõjust, eriti aga veel juhi ja noore eeskuju-usaldusvahekorras, mis aga tänapäeva koolisüsteemis kui massikasvatuse juures vähe saab esile tulla.

Tervise ja kehalise kasvatus, tahtejõu, leidlikkuse ja osavuse arendamine mängu, harjutuse ja võistluse teel toob kaasa enesekasvatuse, algatusvõime, isamaarmastuse ja rüütlimeelsuse, kujundades iseloomu, millele on senini pöördud võrdlemisi vähe tähelepanu.

Meie ülesanne noorte kasvatusel alal organisatsioonides ei seisa mitte tarkuse pähetuupimises, küll aga virgutuses ja julgustuses, kuni noored ise enesekasvatuse vastu huvi tundma hakkavad, seega arendades huvi õppimise vastu.

Noorte organisatsioonides ei tohita vahesid tekitada ei kihi, ei rikkuse, ei usulistest vaadetest. Poliitilised kalduvused, samuti igasugune äriiseloomulik laad peavad jääma kasvatustöös täiesti eemale. Maast madalast kasvatades noori ühistel veenetel, mis on rajatud iseloomu, patriotismi ja rahvusvahelise hüveolu mõistete süvenemisele. Vormiriietus sellest seisukohast noorte organisatsioonis on väga eelistatud, edendades vastastikust sõprust ja usaldusväärset, kui üheväärset keskel.

Tulemusena märgime ära, et iseloomu kui tähtsaima omaduse all eluvõitluses mõistame inimese vaimset iseseisvust ja enesevabadust ja sinnapoole suundame tegevuse.

Organiseerimise algeid.

Organiseerimise tähtsaimaks algpõhimõtteks tuleb pidada alustamist noorte vähese arvuga. Üks salk 6—8 noorest koosnev on küllaldane. Kes peab algatama, kas vanem juht või noored? Parem, kui algatavad noored vanemate julgustusel, seda loomulikum kujuneb koosseis omalt sobivuselt.

Tähtsam kui arv on esialgul tõelise vaimu süvendamine noorte keskel ja noorte ning juhi vahekorras. Sellega pannakse kindel alusmüür ja antakse kätte õige tegevuse suund. Ühtlasi kasvavad vanema juhi hoolikal juhtimisel välja tulevased salgajuhid, kes siis uustulnukaid võivad juba kohelda ja instrueerida. Nii rakendatakse tegevus noorte eneste valitud juhtide kaudu.

Tegevust laiendades organiseerimise töös ja arvulises koosseisus tuleb kindlalt eraldada noored

vanuse astmetes.

Kogemused on näidanud, et sobivaim vanuse jaotus on 8—12 aastani, 12—17 aastates ja üle 17 aasta.

Nooremastmes on kasvatus rajatud neile omasele mänglevale tegevusele ja see erineb suuresti vanemate astmete tegevusest. Ei tohita lasta poistel või tüdrukutel haavuda laste mängus ja ei tohita lubada, et noored enneaegselt „vananeksid“, vaid et noorematel seisaksid ikka silme ees huvid kaugema tuleviku huviharrastuste vastu, vastu uuele õhkkonnale.

Keskastmes (12—17 a.) arenetakse ka mängleva teel, kuid juba iseloomu ja teenimise mõiste kujunemise suhtes. Nende tegevus peab arenema omaette, mitte aga üheskoos noorukeste, veel vähem aga vanema astmega seltsides. Teatud pidulikkudel juhtudel on see küll eelistatud. Tegevus on individuaalne, jaotatult salkades.

Vanemastmes (üle 17 a.) arenetakse rohkem praktilise isetegevuse harrastusis ja organiseeritakse ka omaette ühikuks. Mida vanem astmelt, seda individuaalsemaks tegevus muutub. Võiks ütelda, et vanemas astmes võiks see olla peaaegu iseseisev, kuuludes vanema kogenenud kasvataja-juhi juhtnööridele ja järelevalvele. Eriti läbib siin sõna teenistus, s. o. valmisolek ühiskondlikkudeks kohustusteks. Tegevus teostub äranägemist mööda kas salkades või koguni individuaalselt.

Lühidalt ütelda, kasvatus algab 8 aastast mängleva teel ja läheneb järkjärguliselt küllalt painduvas üleminekus ikka enam ja enam elulisemaks teenistuseks ühiskonna noore liikmena.

Noorte juht ja juhtimise metoodika.

Esijoonel kerkib noorele silmi ette kujunenud isiksus oma eeskujuga, mis ei tohi olla noortele kõrgeks hoiatusmärgiks, vaid kes oleks neid mõistvaks sõbraks ja julgustajaks ning virgutajaks ühtlasi.

Mõistagi, eelistatakse siin iseloomutublit, laia silmaringiga, kogenenud noorte kasvatajat, kellele ei puudu aga ka võimed laskuda noortega koostöösse nende tasemele, s. o. sõbra vahekorda, võites noorte usalduse. Liigsest vennastumisest võiks siiski hoiduda.

Tähtis on ära märkida, et juhtija teotseks mitte noortele, vaid noortega.

Kuna isetegevusel põhjeneval noorte kasvatussüsteemil on suured eeldused kasvatada noorest hea juht, olgugi et ta elus jääks ka ainuüksi iseenese juhiks, mis on küllaltki olulise väärtusega.

Pesad või salgad, valides oma noorte liikmete perest omasuguse juhi, kes jääb seega ka ühtlasi nende esindajaks vanema juhi ees, edasi kandes noorte mõtteid ja soove. Vanem juht, kogudes need salkade juhid oma ümber, võib töötada nendega kui omaette salgaga. Vabas arutluses ja praksises omavad noored juhid

omalt vanalt kogenenud juhtijalt kogemusi, et neid omakorda kohe jälle noorte juures ellu viia. Nii taipame, kuidas noorte eneste keskelt valitud noorte juhtide tegevus võib kanda head kasvatavat vilja.

Nii võiksime ütelda reeglina, et tõeline noorte juht ei ole niivõrd käsutaja ega korralduste andja, kui just julgustaja ja virgutaja oma väärilise eeskujuga noorte ees.

Kõike, mida noortele jutlustad, pead ise suutma näidata praktikas.

Juht peab looma ja pakkuma noortele tegevuseks rohkesti võimalusi, lastes noortel teha ka vigu, lastes neid tegutseda omal initsiatiivil, et avaneks rohkem võimalusi noorte juhtimiseks arusaamisele, õigele suunale.

Heaks juhi omaduseks on see, kui temal on oskus ja võime tegevuse virgutuseks ja sihi näitamiseks tuua rohkesti innustavaid näiteid tegevulust, väärikatest isikutest, nende tegudest, Vabadussõja lugudest jne.

Tegevuse rakendumise viise.

Noorte isetegevusel põhjenev kasvatusviis tegevuse rakendumises taotleb mängu, harjutust ja võistlust ja seda vahelduvalt kõigil harrastusharudel, milleks on vastavad järgu katsed ja erialade loetelu katsetustena kõigilt elulistelt tegevusaladelt. Eriti esiletõstmist sõna laiemas mõttes väärib käsitöö, seda aga mitte ettekirjutades, vaid võimalusi andes vabaks kombineerimiseks. Näiteks, tuues noortele kätte kotitäie mitmesug. puu, nõõri, traaditükke jne. ja lasta noortel neist omavahelises võistluses valmistada vabalt kombineerides mitmesuguseid esemeid (laagritarbeid jm.).

Mäng on suur kasvataja. Ta painutab ka noored distsipliinile ja aumõistele, kuna teame, et noored on enesest kindlad mängureeglite nõudjad juba tänapäeva noorte instinktist aetuna.

Ka harjutused, eriti praktilistel aladel võivad nooremates astmetes mänglevat ilmet kanda.

Võistlus on tingimusi kasulik. Võistlused ühekordse vahelduva virgutajaina täidavad suuresti kasvatuslikke ülesandeid. Kujuneb aga võistlus kestvajaaliseks, võib see muutuda võistluseks võistluse pärast, see on aga noore loomule halvav...

Tegevuse rakendumine noorte elulistele huvidele ja kalduvustele teostub vaid siis, kui juht tunneb noori läbi ja läbi, ka nende kodust olukorda, koolielu, vabaaja huvisid, andeid, kes on tema sõbrad jne.

Siin aitab mõnevõrra kaasa vanemale juhile enese noorpõlve meeldetuletamine.

Tõhusaid tulemusi annavad aga vestlused noortega nelja silma all, mis ei tohi kujuneda mingiks audientsiks, vaid tulevad esile vaba vestlusena, mis algab noore enese huvialade puudutamisega. Eriti häid tulemusi annab, kui selliseid vestlusi peetakse nõrgemate kaaslastega, kellel on samasugune huvi end tunda ühel tasemel enam-arenenumate kaaslastega.

Esitades noortele küsimusi, näiteks, mis tõmbas teda organisatsiooni ja mis teda siin paelub või mitte, see annab meile teadmised, kuidas noorte tegevust suunata nende huvide ja kalduvuste kohaselt.

Mõnesuguse ankeedi korraldamine noorte eneste keskel nende erialaliste huvide kohta annab meile uusi võimalusi.

Nüüd vaatleme vähe lähemalt noorte tegevuse korraldamist vanusastme järkude jaotuse kohaselt.

Noorem aste.

Noorem aste, s. o. 8—12 aastased noored tegutsevad lahus vanematest astmetest, kuna tegevuse suund toob noorte silmi ette uued lootused ja huvid, kord jõuda järgmisesse astmesse.

Astmed hoiavad ära noorte enneaegset arengut ja väldivad noorte varajast väljalangemist organisatsioonist.

Kasvatus on sisemine, mitte aga väline pinnapealne instrueerimine, sundus või käsutamine. Juhi ülesanne on vaimustada, julgustada ja ergutada ning pidada tarvilikku järelevalvet, et noorte vaba isetegevus areneks õiges suunas.

Jutlustamise läbi või keeluga „ära tee“ ei saavutata nimetamisväärsust, kuna see viibki pahedele. Tähtsaim on õige vaimu, s. o. sõpruse ja koostöö vaimu süvendamine.

Teoreetilised seletused selles eas huvitavad vähe, kuna noored tahavad asuda asja juurde ja ise tegutseda.

Juhtija esimeseks sammuks on noori tundma õppida, selleks astudes noortega sõbra vahekorda, mis on noorte juhi seisukohast tähtsaim omadus ja võime, võites noore usalduse, mis ei tähenda mitte seda, et vanem juht laskuks alla kui „tuulelipp“, vaid usaldusväärne sõprus nõuab omakorda kindlust ja otsekohesust, et tal oleks püsiv väärtus.

8—12 aastates noored omavad kalduvusi omakasupüüdlikkusele, valetamisele, teatud julmusele, sõnakusele ja teesklusele, mis on selle ealoomulikud avaldused.

Pärast 10. või 11. aastat tõuseb kangelasausustus, milles eeskuju omab määratu tähtsuse. Noored muutuvad enam individuaalseteks, kelkijateks, kes kärmed omama, mitte aga käest andma.

Surve nendes aastates noorte vastu on kõige halvem lahendusviis, kuna see võib jätta kogu elu ajaks üleasureid isekuse jälgi.

Enne 8. eluaastat on meie noored muinasjutu vallas; 8—11 aastates tuntakse huvi uudsuse vastu; kasvab püsimatus, kärsitus.

Heaks kasvatusvahendiks on siin pakkuda rohkesti liiklemis- ja kärarikkaid mängu ja jutustusi kangelastest. Meie Vabadussõja lood pakuvad palju ainet.

Üle 11-aastastes lisandub koostöötähe kambas, kasvab aumehe mõiste, distsipliini austus, teisalt jälle seiklustähe, kuid ühtlasi loovus ja ka südametunnistuse tärkamine. Noor omab arusaamise heast ja kurjast. Noortel tekivad kannatused kasvamise kärsituse all nii vaimselt kui kehaliselt.

Parimaks raviks on vahelduv tegevus, eriti rohke liiklemine.

Siinkohal maksab kõige enam loosung, et „Mäng on esimene suur õpetaja“.

Alates organiseerimist alustatagu ainult mõnede noortega. Eeskätt on tähtis saavutada tõeline vaim väikeses üksuses. Noorte ühik koosseisult ei tohiks ulatuda üle 20 noore.

Noored valivad eneste keskest juhi, kellel lasub vastutus vanema juhi järelevalvel.

Koondustel peetagu silmas täpsust ja kõikide tegevusse rakendumise võimalusi, pealtvaatajaid noorte seas ei tohi olla.

Noorte sellealiste riviks on ring, kus teostuvad igasugused korraldused. Koondus võiks oma kavalt sisaldada:

ülevaatus	5 min.
mängud	10 „
„salgakeste“ tegevus omaette	15 „
rahustavaid mängu	10 „
juhiseid (veste)	10 „
mäng	5 „
lõpu tseremoonia	5 „

Noori organiseerides ei saada mööda minna tihedate sidemete loomisest koduga, kutsudes vanemaid mõnel korral ettevalmistatud koondustele; juht külastab poisi kodu, luues sõprade ringi jne.

Keskaste,

s. o. 12—17 a. noorte tegevus haarab meie noorsoo organisatsioonide praeguses tegevuses kaaluvama osa. Meetodilt ei erine see noorema astme tegevusest, küll aga mänglev tegevus võtab siin enam praktilisema ja elulähedasema ilme. Põhisüsteemina on individuaalse isetegevuse kasvatusprintsiiabis siinkohal n. n. salgasüsteemil kaaluvaim tähtsus, mis võimaldab noorte eneste algatuste ja huvide kõige otstarbekamat rakendumist. Salk koosneb 6—8 noorest, eneste keskelt valitud juhiga.

2—4 salka moodustavad rühma.

Kui aga rühma juures on ka noorem aste (8—11 a.) ja võimalust mööda ka vanem (üle 17 a.) aste, siis kujuneb sellest ühine suurem pere, kes elab ühise katuse all ja kellel on ühine majapidamine, kuid kasvatuslikus tegevuses on nad iseseisvad ühikud. Nimetame seda rühmituseks (vaata lähemalt „Skautlus“ I vihkk).

Rühmas moodustub salkade tööd ühtlustavaks teguriks rühma nõukogu, millest osa võtavad kõigi salkade juhid, esotsas rühma juhiga.

Nõukogu ülesandeks on ühel ajal määrata rühma tööd ja ühtlustada salkade tegevust praktikas, mängus, võistlustes; üldiste tegevuskavade koostamine jne.

See nõukogu, vanema kogenenud rühma juhi juhtimisel võib ka teotseda kui üks salk, olgu see siis juhtide salk. Sel kombel on salgajuhtidel alati käepärast materjal, et peatselt omakorda seda edasi anda oma salkades. Seega on nõukogu ülesandeks tegevusvõimaluste juhtimine noorte kätte.

Tegevus ise teostub teatud järgu katsete ja erialade harrastusis, mis viivad noored enesekasvatases vastu leidlikkuse ja eluliste oskuste süvendamisele mängleva teel, mis seisneb iseloomu, tervise, töötahte ja ligimeseteenistuse kujunemises. Tegevus on väga mitmekesine ja kõike haarav.

Vanema astme

s. o. üle 17 a. noorte isetegev. kasvatuse probleem on raskemaid, kuna see noorte n.-ö. „enesotsimise ajajärk“ on kaaluvaim ja noored nendes aastates ei ole enam lapsed, vaid nendel on suuremad huvid ja tungid oma kalduvuste rakendamiseks.

Siin võtab tegevus peaaegu täiesti individuaalse laadi ja seda tähtsam on kogenud noorte juhi õige vahekorra loomine iga noorega eraldi. (Vanema astme kasvatussüsteemi kohta lähemalt raamatus „Meeste ridadesse“, eriti lk. 23—29.)

Algul on tungivalt eelistatud registreerituile teatud katseaja väljapidamine, kui lugeda neid liikmeiks.

Tegevus ise seisneb väga mitut liiki tegevusharrastusis ja eriti rõhutatav on, et iga isik leiaks ühe huviharrastuse.

Ühikuks sobib ring või klubi, mis on tõeliselt keskmisele astmele järgnev haru. Soetatav primitiivnegi „oma tuba, oma luba“ pakub kasvatuslikust seisukohast palju võimalusi, alates ruumi sisustamisega, lõpetades tõelise „oma teise kodu“ kujunemisega, kus elab pere ühistel veenetel sõpruse ja koostöö vaimus.

Selles eas väline laagrielu, samuti matkad ja seda põhjalikkude nõuete järkjärgulises ettevalmistuses ja viimistluses, samuti pioneeri harrastused elulises ettevalmistusis, sport, mängud, tervishoid sõna laiemas mõttes, kursused, valitud huviala harrastamine, matkamärgi-, noorte instruktori katse sooritamised, teisalt mitmesug. kodanikkudele kohustustele vastavate harrastuste või uurimuste läbiviimine, samuti riigi põhiseaduslikus korras süvenemine, omavalitsuste asjaajamisega tutvumine, kodumaa tundmise edendamine praktikas, noorteorganisatsioonide vahel sõprussidemete loomine nii sise- kui välismaal jne. on harrastused, mis ühel või teisel viisil igat sellealist noort enesekasvatuse teel edasi viivad, kui tegevus on süstematiseeritud ja arendatav kindla sihiga kõigi noorte huvide kohaselt.

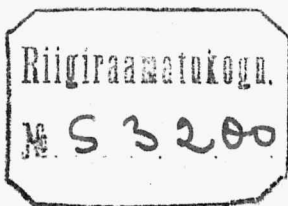
Nõue, et tegevusüritusteks oleks sobiv ümbrus ja kaaslased, kui see teostatav, siis on ka palju eeldusi seltskonnas liikumises, mis oma kasvatavat mõju edasi kannab.

Muidugi nõuab see aste veel tõsiseid katsetusi ja kujunemist.

Nüüd algatustes seatagu vaid ülesse üks nõue, s. o. enne kui alustada, leitagu sobiv juht ja see nõue olgu vankumatu.

Meie sooviks jääb tulevikus näha rohkem vastastikust sõbralikkust koostöös ja usaldust kõigi nendega, kes oma ülesandeks seadnud kasvatada noorsugu isetegevuse põhimõttele tublideks kodanikkudeks vabale iseseisvale Eestile.

EESTI SKAUTIDE MALEVA PEASTAABI väljaanne.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1938.

Meeste ridadesse

„Skautlikul teel edasi”

Mõned read arvustustest selle raamatu kohta:

Soome skautide üldjuht Lauri Vuolasvirta kirjutab pärast oma Euroopa reisi „Partiojohtajas“:

„Seda suurem oli üllatus, kui viimases külastuspaigas, Eestis, kätte anti vastilmunud vanemskautluse käsiraamat. Heameelega tõttab soomlasest lugeja seda haruldast teost lugema, kuna sellist teost pole ilmunud kogu maailma skautluse hulkades peale Inglise ja paari teise maa... Raamat on asjatundlikult ühtlustatud Baden-Powelli ideedega, samas on need eestipäraselt esile toodud.“

Õpetaja Ed. L(ooga) kirjutab „Postimehes“ nr. 234 31. VIII 37. a.:

„Skautmaster H. Michelson, kes kauemat aega töötanud tegeliku skaudi juhina ja näinud samuti teistes riikides mitmelaadseid noorte organiseerimismorme, on võtnud raamatu koostamisel aluseks peamiselt Inglise vanemskautluse põhialused, kohandades neid meie riigi ning rahva rahvuslikele huvidele ja iseloomule. Vilunud ja kauaaegse praksisega noortejuhina on autoril õnnestunud anda palju häid näpunäiteid sellealastele noortele isetegevuse sisustamiseks ja huvialade keskendamiseks. Raamat pole tarvilik mitte ükski noortele, vaid sellega peaksid tutvuma ka kõik meie noortejuhid.“

K. L(ipping) kirjutab Noorte Kotkaste ajakirjas „Kotkas“ nr. 2, 23. II 38 muuseas:

„Et see on esimene raamat, mis meil ilmunud eesti keeles vanemate poiste töö jätkamiseks skautliku kasvatussüsteemi alusel, seepärast pälvib ta ligemat tähelepanu... kahtlemata evib ta väärtuse teatud toetuspunktina, mille najal võidakse seada uusi aluseid tegevuse korraldamiseks.“

Hind 1 kr. 50 s. 160 lk.

Raamat on Haridusministeeriumi poolt soovitatud avalikkudele ja kooliraamatukogudele.

Skautlikul teel

Käsiraamat poistele, noorte juhtijaile ja noorte sõpradele. Hind 1 kr. 50 s., kalingurköites 2 kr.

Haridusmin. poolt soovitatud aval. ja koolide raamatukogudele.

Eesti skaudi käsiraamat

II muudetud ja täiendatud trükk, hulga joonistega, 88 lk. Hind 50 s.

Haridusmin. poolt koolide raamatukogudele soovitatud.

Skautlus

Juhiseid noorte juhtidele. Meetoodilisi juhendeid. Piltide ja joonistega. 64 suurt kaheveerul. lk. Hind 1 kr.

Rühma aasta

Skautliku rühma aastane tegevuskava, jaotuses kuude kaupa. Tasukuformaadis, ülitarvilik igale tegelikule noorte juhile. Hind 25 s.

SAADAVAL RAAMATUKAUPLUSTES.